3. VAROVNÉ SIGNÁLY CIVILNEJ OCHRANY

Využiteľnosť v ročníkoch a predmetoch

Ročník	Vyučovací predmet
1., 2., 3., 4.	**PRV, PV, TŠV,**
5., 6., 7., 9.	**BIO, CHEM, FYZ, TŠV, TECH**

Cieľ	**Dokázať správne reagovať pri bezprostrednom nebezpečenstve napadnutia.**

SIGNÁLY CIVILNEJ OCHRANY

Signály civilnej ochrany (ďalej CO) upravujú správanie obyvateľstva v rozličných situáciách. Varovné signály sú vyhlasované v záujme obmedzenia škodlivých následkov mimoriadnych udalostí na život. CO nimi varuje obyvateľstvo, ktoré by ich malo nevyhnutne poznať a riadiť sa podľa nich.

3.1 Vzdušný poplach

Signál: **VZDUŠNÝ POPLACH**
Tón sirén: **dvojminútový kolísavý tón**

VAROVANIE OBYVATEĽSTVA PRI OHROZENÍ V PRÍPADE MOŽNÉHO VZDUŠNÉHO NAPADNUTIA ÚZEMIA ŠTÁTU POČAS VOJNY A VOJNOVÉHO STAVU

Vyhlasuje sa pri bezprostrednom nebezpečenstve napadnutia, a to podľa potreby buď na celom území štátu, alebo na častiach územia.

Vyhlasuje sa:
- sirénami, kolísavým, dve minúty trvajúcim tónom,
- parnými píšťalami, krátkymi prerušovanými tónmi počas dvoch minút,
- rozhlasom (miestnym), televíziou.

Po vyhlásení signálu vzdušný poplach treba:
- upozorniť susedov,
- zahasiť ohnisko, vypnúť všetky spotrebiče a odpojiť ich od elektrickej siete a antén, uzavrieť hlavné uzávery vody a plynu,
- zavrieť okná, zamknúť byty a pracoviská,
- vziať prostriedky individuálnej ochrany, úkrytovú batožinu,
- pomôcť deťom, starým, chorým osobám a odísť do úkrytu podľa miesta bydliska alebo školy,
- riadiť sa pokynmi učiteľov alebo orgánov civilnej obrany.

Signál koniec vzdušného poplachu sa vyhlasuje:
- sirénami a parnými píšťalami, stálym, dve minúty trvajúcim neprerušovaným tónom,
- rozhlasom (miestnym), televíziou.

Po vyhlásení tohto signálu opustia žiaci a občania úkryt na pokyn veliteľov úkrytov.

3.2 Všeobecné ohrozenie

Varovný signál: **VŠEOBECNÉ OHROZENIE**
Tón sirén: **dvojminútový kolísavý tón**

VAROVANIE OBYVATEĽSTVA PRI OHROZENÍ ALEBO VZNIKU MIMORIADNEJ UDALOSTI, AKO AJ PRI MOŽNOSTI ROZŠÍRENIA NÁSLEDKOV MIMORIADNEJ UDALOSTI

3.3 Chemický poplach

Varovný signál: **CHEMICKÝ POPLACH**
Tón sirén: **dvojminútový stály tón**

VAROVANIE OBYVATEĽSTVA PRED NIČIVÝMI ÚČINKAMI OTRAVNÝCH LÁTOK ALEBO BAKTERIOLOGICKÝCH PROSTRIEDKOV (BBP)

Vyhlasuje sa na tej časti územia, odkiaľ sa šíri oblak otravných látok alebo biologických prostriedkov.

Vyhlasuje sa:
- údermi kovovým predmetom na iný voľne zavesený kovový predmet,
- slovne oznamovacími prostriedkami (rozhlas, televízia).

Po vyhlásení signálu chemický poplach treba:

- ihneď si nasadiť ochrannú masku a ostatné prostriedky individuálnej ochrany do ochrannej polohy,
- upozorniť osoby v najbližšom okolí,
- zhasiť oheň a vypnúť spotrebiče,
- vziať si úkrytovú batožinu a odísť do úkrytu,
- pred vstupom do úkrytu urobiť podľa pokynov učiteľov alebo orgánov CO čiastočnú špeciálnu očistu,
- ak nie je úkryt vybavený filtroventilačným zariadením, neodkladať prostriedky individuálnej ochrany,
- zachovať pokoj a poriadok a riadiť sa pokynmi veliteľa úkrytu.

Varovný signál rozhlasom

3.4 Radiačný poplach

Varovný signál: **RADIAČNÝ POPLACH**
Tón sirén: **zvonenie zvonov**

VAROVANIE OBYVATEĽSTVA PRED NIČIVÝMI ÚČINKAMI V SMERE PREDPOKLADANÉHO ŠÍRENIA Ra STOPY

Vyhlasuje sa v miestach, kde nastalo Ra zamorenie s vyššou úrovňou než 0,5 R/h (5 miligramov za hodinu – 5 m Gy na hodinu).

Vyhlasuje sa:
- zvonením zvonov (spravidla reprodukciou nahrávky alebo slovne rozhlasovými prostriedkami).

Po vyhlásení signálu radiačný poplach treba:
- zabezpečiť rozšírenie signálu upozornením osôb v najbližšom okolí,
- zabezpečiť v domácnostiach potraviny a vodu pred zamorením (zakryť fóliami, uschovať do nepriedušných obalov a pod.),
- prekontrolovať úkrytovú batožinu,
- pripraviť prostriedky individuálnej ochrany do pohotovostnej polohy,
- dokončiť podľa pokynov učiteľov a orgánov CO úpravy úkrytov,
- riadiť sa ďalšími pokynmi učiteľov alebo orgánov CO.

3.5 Ohrozenie vodou

Varovný signál: **OHROZENIE VODOU**
Tón sirén: **šesťminútový stály tón**

VAROVANIE OBYVATELSTVA PRED NIČIVÝMI ÚČINKAMI VODY

Varovný signál

Činnosť odporúčaná pred ohrozením povodňami: Vytipovať si bezpečné miesto, ktoré nebude zaplavené vodou, hodnotné veci zo suterénov, prízemných priestorov a garáží umiestniť do vyššieho poschodia, pripraviť si vrecia s pieskom na utesnenie nízko položených dverí a okien, pripraviť si trvanlivé potraviny a pitnú vodu na dva – tri dni. V prípade vyhlásenia evakuácie si pripraviť evakuačnú batožinu.

Zásady správania pri záplavách: Opustiť ohrozený priestor, netelefonovať, len v prípade tiesňového volania, v prípade vyhlásenia evakuácie dodržiavať zásady na opustenie ohrozeného priestoru, rešpektovať pokyny členov evakuačnej komisie, v prípade časovej tiesne sa okamžite presunúť na vytipované miesto, ktoré nebude zaplavené vodou.

3.6 Koniec ohrozenia

Signál:	**KONIEC OHROZENIA**
Tón sirén:	**dvojminútový stály tón bez opakovania**

KONIEC OHROZENIA ALEBO KONIEC PÔSOBENIA NÁSLEDKOV MIMORIADNEJ UDALOSTI

Varovné signály sa po doznení ihneď dopĺňajú slovnými informáciami v mestskom rozhlase a pri rozsiahlych udalostiach v Slovenskom rozhlase a televízii. Informácia obsahuje: deň a hodinu vzniku alebo skončenia ohrozenia, údaje o zdroji ohrozenia, údaje o veľkosti ohrozeného územia a základné pokyny pre obyvateľstvo.

Mimoriadnou udalosťou sa rozumie živelná pohroma, havária, katastrofa alebo teroristický útok.

Ohrozenie je obdobie, počas ktorého sa predpokladá nebezpečenstvo vzniku alebo rozšírenia následkov mimoriadnej udalosti.

Preskúšanie prevádzkyschopnosti systémov obyvateľstva sa vykonáva dvojminútovým stálym tónom sirén po predchádzajúcom informovaní obyvateľstva o čase skúšky prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.
Preskúšanie týchto systémov vykonáva Ministerstvo vnútra SR prostredníctvom koordinačných stredísk integrovaného záchranného systému každý druhý piatok v príslušnom kalendárnom mesiaci o 12.00 hodine.

Kontrolné otázky

1. Podľa nahrávky, ktorú pustí inštruktor alebo učiteľ, urči, o aký signál CO ide a čo znamená.
2. Boli už niekedy použité jadrové zbrane? Ak áno, kedy a kde?